

Benådning af holocaustbenægter?

I anledning af debatten om omhævelsen af ekskommunikationen af fire biskopper tilhørende Lefebvre-bevægelsen har biskop Czeslaw Kozon den 28. januar 2008 offentliggjort en udtalelse, der her bringes som artikel

Af Czeslaw Kozon

I lørdags, den 24. januar, ophævede pave Benedikt ekskommunikationen af fire biskopper, som i 1988 lod sig ulovligt ordinere af nu afdøde ærkebiskop *Marcel Lefebvre*. Ærkebiskop Lefebvre og Pius X's broderskab (SSPX), som han havde grundlagt, har markeret modstand mod store dele af Andet Vatikankoncil's beslutninger, bl.a. dekretterne om religionsfrihed og økumeni. Mest kendt er broderskabet dog blevet for at forkaste koncilets reform af liturgien og fastholde fejringen af messen efter den tidligere ordning, nu kaldet den ekstraordinære ritus, og naturligvis kun på latin.

Med ophævelsen af ekskommunikationen er der på ingen måde tale om, at paven har rehabiliteret eller blåstemplet hverken SSPX, de fire biskopper eller blandt dem biskop *Richard Williamson*, som har forplumret sagen med sin helt uacceptable benægtelse eksistensen af gaskamre i nazisternes udryddelseslejre og bagatellisering af jødeforfølgelsen.

De fire biskopper blev ikke ekskommunikeret på grund af deres holdninger, som jo deles af mange, men alene, fordi de lod sig bispevie uden pavelig tilladelse, hvorved ekskommunikationen trådte automatisk i kraft. Normalt betyder ekskommunikation, at man ikke kan gå til sakramenterne eller udøve et embede i Kirken. I praksis kom det ikke til at betyde noget for de ekskommunikerede biskopper, da de som gyldigt, om end ulovligt viede var liturgisk selvforsynende og havde en tilhængerskare, der var loyal imod dem. Ekskommunikationen forblev derfor ikke andet end en markering af, at de *de facto* havde sat sig selv uden for Kirkens fællesskab.

At være ekskommunikeret er dog en alvorlig ting, og de fire biskopper har altid ønsket at forblive katolikker. På samme måde har også både pave *Johannes Paul II* og pave *Benedikt* ønsket at hele bruddet mellem SSPX og resten af Kirken. Den aktuelle ophævelse af ekskommunikationen er en imødekommelse af en anmodning, som lederen af SSPX, biskop *Bernard Fellay*, fremsatte i et brev af 15. december 2008. I dette brev skriver biskop Fellay bl.a.: "...vi fortsætter fast besluttede i vort

ønske om at forblive katolikker og lægge alle vore kræfter i tjeneste for vor Herres Jesu Kristi Kirke, som er Den romersk-katolske Kirke. Vi accepterer dens lære i en sønlig ånd. Vi tror fast på Peters primat og dets fortrin, og af den grund forårsager den nuværende situation os megen lidelse."

Det har som bekendt været et vigtigt anliggende for SSPX at kunne fortsætte med at fejre messen efter den ekstraordinære ritus, ofte kaldet den tridentinske. Pave Benedikts tilladelse i 2007 til i mere udstrakt grad at bruge denne liturgi har så afgjort været et tegn på imødekommenhed over for SSPX, selv om også andre i Kirken har glædet sig over denne mulighed.

Pave Benedikt har tolket biskop Fellays anmodning som oprigtig og har som indledning til dialogen ophævet ekskommunikationen, hvilket dog ikke betyder, at de fire biskopper og SSPX fra samme dag er fuldt indlemmet i det katolske fællesskab. Der forestår nu en formodentlig lang proces, som skal vise, om SSPX virkeligt accepterer alt, hvad Den katolske Kirke lærer, inklusive Andet Vatikanconcils beslutninger. Hertil kommer, at der også skal findes en model for regulering af SSPX's juridiske status. Indtil det er sket, kan de fire biskopper ikke bare træde ind i de øvrige katolske biskoppers rækker og fungere på lige fod med dem i Den katolske Kirkes fællesskab.

Spørgsmålet om ophævelse af de fire biskoppers ekskommunikation har for mange sikkert været kontroversielt i sig selv. Det er ikke blevet bedre af biskop Williamsons benægtelse af gaskamrenes eksistens m.m. Så uheldige disse udtalelser er, må de ikke føre til beskyldninger om, at pave Benedikt med sin ophævelse af ekskommunikationen bifalder dem. Biskop Williamsons foresatte, biskop Fellay, har skarpt taget afstand fra hans udtalelser og forbudt ham foreløbig at udtale sig om sådanne emner.

En anden timing kunne måske have afdramatiseret forløbet. Biskop Fellays beklagelse burde have foreligget i fuld offentlighed inden ophævelsen af ekskommunikationen, ligesom en tilbagetrækning af udtalelserne fra biskop Williamsons side også ville have gavnet sagen. At projektet er kommet dårligt fra start, må dog ikke slukke håbet om, at dialogen kan lykkes. Stort set alt afhænger nu af SSPX's vilje til at acceptere hele Kirkens lære og disciplin. Sker det ikke, bliver der ingen forening, og ophævelsen af ekskommunikationen vil da ikke kunne bruges til meget. Med eller uden ekskommunikation vil et utilpasset SSPX fortsat stå uden for Den katolske Kirkes fællesskab.

København, den 28. januar 2009

✠ Czeslaw Kozon

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk